

Článok 101

DOHODY OBMEDZUJÚCE HOSPODÁRSKU SÚŤAŽ

Článok 101

(ods. 1)

1. Nasledujúce sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom:

- všetky dohody medzi podnikateľmi,
- rozhodnutia združení podnikateľov a
- zosúladené postupy,
- ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi,
- ktoré majú za cieľ alebo následok
 - vylučovanie,
 - obmedzovanie alebo
 - skresľovanie

hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu.

Článok 101

(ods. 1)

Najmä tie, ktoré:

- a) priamo alebo nepriamo určujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky;
- b) obmedzujú alebo kontrolujú výrobu, odbyt, technický rozvoj alebo investície;
- c) rozdeľujú trhy alebo zdroje zásobovania;
- d) uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach voči ostatným obchodným partnerom, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú;
- e) podmieňujú uzatváranie zmlúv s ostatnými zmluvnými stranami prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

Článok 101

(ods. 2)

2. Všetky dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa tohto článku sú automaticky neplatné.

Článok 101

(ods. 3)

3. Ustanovenia odseku 1 sa však neuplatnia na:
- dohody alebo kategórie dohôd medzi podnikateľmi,
 - rozhodnutia alebo kategórie rozhodnutí združení podnikateľov,
 - zosúladené postupy alebo kategórie zosúladených postupov,
- ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku,
 - pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich,
 - a ktoré:
 - a) neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov a
 - b) neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

Článok 101

- ZFEU sa snaží postihovať kartelové praktiky ohrozujúce súťaž, spočívajúce v koordinácii konania.
- 3 zakázané formy konania:
 1. Dohody medzi podnikmi
 2. Rozhodnutia združenia podnikov
 3. Konanie vo vzájomnej zhode.
- Spoločným znakom je vedomé konanie, úmyselné a zámerné pôsobenie viacerých podnikov za účelom koordinácie ich pôsobenia v súťaži.

Článok 101

štruktúra

- Ods. 1 = zákaz
- Ods. 2 = neplatnosť právneho aktu
- Ods. 3 = výnimky (deklarácia neaplikovateľnosti)

Článok 101

štruktúra - zákaz

- Ods. 1 = zákaz, musia byť splnené nasledovné podmienky
 - Existencia podniku (združenia podnikov)
 - Kolúzia (dohoda medzi podnikmi, rozhodnutie združenia podnikov alebo zosúladený postup)
 - Kolúzia, ktorá má za cieľ alebo následok vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže
 - Citeľný dopad na súťaž
 - Citeľný vplyv na obchod medzi členskými štátmi

Článok 101

štruktúra - neplatnosť

- Ods. 2 = neplatnosť právneho aktu
- Hoci čl. 101 (2) konkrétne ustanovuje, že dohoda, rozhodnutie alebo zosúladený postup sú automaticky neplatné, SD konštatoval, že

Societe La Technique Miniere (56/65)

– „neplatnosť sa uplatní iba na ustanovenia zmluvy, ktoré sú zakázané zmluvou“

- Zmluva ako celok je neplatná iba vtedy, ak zakázané ustanovenia sa nedajú oddeliť od ostatných podmienok zmluvy.
- Neplatnosť je automatická a nezávisí na žiadnom predchádzajúcom rozhodnutí.

Článok 101

štruktúra - výnimky

- Zákaz v ods. 1 sa neuplatní na konanie podnikov za podmienok (4):
 1. ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku,
 2. pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich,
 3. neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov,
 4. neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

Článok 101

štruktúra - výnimky

- Dohody môžu byť vyňaté z aplikácie článku 101(1) iba na základe blokovej výnimky.

Článok 101

interpretácia

podnik a združenie podnikov

- **Doktrína ekonomického celku**
- Medzi spoločnosťami v rámci ekonomickej skupiny nemôže dôjsť k uzatvoreniu kartelovej dohody.
- Spoločnosti, ktoré tvoria súčasť toho istého „podniku“ v zmysle článku 101 ods. 1 ZFEU, sa podľa týchto pravidiel nepovažujú za konkurentov.
- Článok 101 sa uplatňuje len na dohody medzi nezávislými podnikmi.

Článok 101

interpretácia

podnik a združenie podnikov

Doktrína ekonomického celku

- V prípade, že jedna spoločnosť uplatňuje rozhodujúci vplyv nad druhou spoločnosťou, tvoria jeden hospodársky subjekt, a preto sú súčasťou toho istého podniku.
- To isté platí pre sesterské spoločnosti, to znamená, pre spoločnosti, nad ktorými uplatňuje rozhodujúci vplyv tá istá materská spoločnosť.
- Preto sa nepovažujú za **konkurentov**, dokonca aj keď pôsobia na tých istých geografických trhoch s produktmi.

Článok 101

interpretácia

podnik a združenie podnikov

- Pojem „**konkurent**“ sa používa vo význame skutočný aj potenciálny konkurent.
- Dve spoločnosti sa považujú za **skutočných konkurentov**, ak pôsobia na tom istom relevantnom trhu.
- Spoločnosť sa považuje za **potenciálneho konkurenta** druhej spoločnosti, ak pri neexistencii dohody a v prípade malého ale trvalého zvyšovania relatívnych cien pravdepodobné, že táto prvá spoločnosť by v krátkom časovom období vynaložila potrebné dodatočné investície alebo iné nevyhnutné náklady súvisiace so zmenou, aby mohla vstúpiť na relevantný trh, na ktorom pôsobí druhá spoločnosť.

Článok 101

Dohoda medzi podnikmi

- Dohoda v zmysle ESP zahŕňa súkromnoprávne aj verejnoprávne zmluvy.
 - t.j. aj viacstranné právne úkony, ku vzniku ktorých dochádza v okamihu stretu súhlasných prejavov vôle.

Odlišuje sa od

- **konania vo vzájomnej zhode**
 - lebo nemá základ v právnom úkone
- **rozhodnutia združenia podnikov**
 - lebo je to jednostranný prejav vôle

Článok 101

Dohoda medzi podnikmi

- Podľa ustálenej judikatúry SD je skutková podstata dohody naplnená vtedy,
ak strany vyjadrili svoju spoločnú vôľu správať sa na trhu určitým spôsobom.
- To predpokladá, že sa strany takouto dohodou cítia byť viazané, a to aj keď dohoda môže byť v dôsledku svojho rozporu s kartelovým zákazom neplatná.
- Dohoda nevyžaduje žiadnu zvláštnu formu. Môže by uzavretá
 - Písomne
 - Ústne
 - Dokonca konkurenčným konaním strán (19/77 Miller)

Článok 101

Dohoda medzi podnikmi

- Dohodou môžu byť aj
 - Rámcové zmluvy
 - Všeobecné obchodné podmienky
 - Vzorové zmluvyktoré konkrétny zmluvný obsah získajú až v neskoršom štádiu svojej existencie.
- Ich obsah však musí byť právne záväzný tak, aby poskytnuté plnenia nepredstavovali bezdôvodné obohatenie.

Článok 101

Rozhodnutie združenia podnikov

- Rozdiel medzi rozhodnutím a dohodou spočíva v tom, že rozhodnutie vychádza z už existujúceho právneho úkonu
 - napr. stanovы spoločnosti, spoločenská zmluva, rokovací poriadok na základe ktorého sú jednotlivé podniky združené do 1 organizačnej jednotky
- Spoločná vôľa, jej prejav a ďalšie úkony sa uskutočňujú na základe dohody medzi členmi združenia. Záleží na štruktúre a konkrétnych okolnostiach.

Článok 101

Rozhodnutie združenia podnikov

- Rozhodnutie musí byť adresované podniku a k jeho konkrétnemu správaniu.
- Podľa najnovšej praxe, takéto rozhodnutie nemusí byť právne záväzné, postačuje odporúčanie, za podmienky, že sa jeho príjemca pri nerešpektovaní vystavuje určitým nevýhodám právneho, hospodárskeho alebo iného charakteru.

Článok 101

Zosúladené postupy

- Ide o formu koordinácie medzi podnikmi, ktorá nedospela do štádia uzavretia zmluvy vo vlastnom slova zmysle, je však základom praktickej spolupráce v súťaži, ktorá je spojená s rizikami.
- Účelom je postihnúť všetky zostávajúce druhy protisúťažných prejavov, ktoré nie je možné podradiť do kategórie dohôd alebo rozhodnutí.

Článok 101

Zosúladené postupy

- Zosúladené postupy už svojou podstatou nespĺňajú charakteristické znaky dohody, ale vyplývajú z prejavovanej koordinácie založenej na konaní strán.
- Základom tejto kategórie je konanie aspoň 2 podnikov, ktorým účastníci neusilujú o právne riešenie alebo právny úkon, ale ktorým chcú dosiahnuť faktický cieľ na základe praktickej spolupráce.

Článok 101

Zosúladené postupy

- Vzájomné zosúladenie (zhoda) sa musí prejavovať v konkrétnom koordinovanom postupe.
- Zahŕňa každý spôsob spoločného pôsobenia niekoľkých podnikov ohľadom ich budúceho správania sa na trhu, ktoré je spôsobilé ovplyvňovať súťažné pomery.

Článok 101

Zosúladené postupy

príklad

výmena informácií medzi podnikmi

- V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie sa pojem „zosúladený postup“ vzťahuje na formu koordinácie medzi podnikmi, ktorá bez toho, aby podniky dospeli k uzatvoreniu dohody v pravom zmysle slova, vedome nahrádza riziká hospodárskej súťaže praktickou spoluprácou medzi nimi.
- každý podnik by mal nezávisle určiť, akú politiku chce viesť na spoločnom trhu, a podmienky, ktoré zamýšľa ponúknuť svojim klientom.

Článok 101

Zosúladené postupy

príklad

výmena informácií medzi podnikmi

- To však spoločnostiam nebráni, aby sa inteligentne prispôbili existujúcemu alebo očakávanému správaniu svojich konkurentov.
- Výmena informácií môže predstavovať zosúladený postup, ak znižuje strategickú neistotu na trhu, čím uľahčuje kolúziu, t. j. **ak vymieňané údaje majú strategický charakter.**
- Zdieľanie strategických údajov medzi konkurentmi teda predstavuje dohodu, pretože obmedzuje nezávislosť konania konkurentov na trhu a znižuje ich motiváciu súťažiť.

Článok 101

Zosúladené postupy

príklad

výmena informácií medzi podnikmi

- Situácia, v ktorej len jeden podnik poskytne strategické informácie svojim konkurentom, ktorí ich prijmú, tiež môže predstavovať zosúladený postup.
- K takémuto poskytnutiu údajov môže dôjsť napríklad vďaka kontaktom prostredníctvom pošty, elektronickej pošty, telefónnych hovorov, stretnutí atď.
- V takom prípade nie je dôležité, či len jeden podnik jednostranne informuje svojich konkurentov o svojom plánovanom správaní na trhu, alebo či sa všetky zúčastnené podniky navzájom informujú o svojich úvahách a zámeroch.

Článok 101

Zosúladené postupy

príklad

výmena informácií medzi podnikmi

- Na to, aby sa znížil stupeň strategickej neistoty, pokiaľ ide o budúce fungovanie predmetného trhu pre všetkých dotknutých konkurentov a aby sa zvýšilo riziko obmedzenia hospodárskej súťaže a výskytu zosúladených konaní stačí, aby jediný podnik poskytol svojim konkurentom strategické informácie o svojej budúcej obchodnej politike.
- Napríklad samotná **účasť na stretnutí**, na ktorom spoločnosť svojim konkurentom odhalí svoje cenové plány, bude s najväčšou pravdepodobnosťou spadať do pôsobnosti článku 101, a to aj v prípade ak neexistuje konkrétna dohoda o zvýšení cien.
- Ak **spoločnosť dostane strategické údaje od konkurenta** (či už na stretnutí, poštou alebo elektronicky), bude sa predpokladať, že informácie prijala a zodpovedajúcim spôsobom upravila svoje správanie na trhu, pokiaľ nezareaguje jasným vyhlásením, že si neželá takéto údaje získať.

Článok 101

Zosúladené postupy

príklad

výmena informácií medzi podnikmi

- Ak spoločnosť vykoná **jednostranné vyhlásenie**, ktoré je zároveň skutočne verejné , napríklad prostredníctvom novin, vo všeobecnosti to nepredstavuje zosúladený postup v zmysle článku 101 ods. 1.
- V závislosti od skutočností konkrétneho prípadu však nie je možné vylúčiť, že sa zistí zosúladený postup, a to napríklad v situácii, keď po takomto oznámení nasledovali verejné oznámenia ostatných konkurentov, a to v neposlednom rade kvôli tomu, že strategické reakcie jednotlivých konkurentov na verejné oznámenia ostatných (zahŕňajúce napríklad prispôbenie ich vlastných predchádzajúcich oznámení oznámeniam konkurentov) by mohli byť stratégiou na dosiahnutie spoločnej dohody o podmienkach koordinácie.

Kartelové praktiky

1. Cenový kartel
2. Obmedzenie alebo kontrola výroby, odbytu, technického rozvoja a investícií
3. Rozdelenie trhov a zdrojov zásob
4. Diskriminácia obchodných partnerov
5. Junktimy
6. Výhradné predaje a kúpy

Prípadová štúdia: Diaľničný kartel